

REPUBLIKA KOSOVA
KANCELARIJA GENERALNOG REVIZORA

Br. Dokumenta: 22.1.1-2015-08

**IZVEŠTAJ REVIZIJE O GODIŠNJIM FINANSIJSKIM
IZVEŠTAJIMA OPŠTINE MITROVICA ZA GODINU ZAVRŠENU
SA**

31 DECEMBROM 2015 GODINE

Priština, jun 2016

Generalni Revizor Republike Kosovo je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole, koja prema Ustavu i zakonima zemlje uživa funkcionalnu, finansijsku i operativnu nezavisnost. Kancelarija Generalnog Revizora obavlja revizije regularnosti i performanse i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Naša misija je da doprinosimo zdravom finansijskom upravljanju u javnoj administraciji. Mi obavljamo revizije u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na javnom sektoru i sa najboljim evropskim praksama.

Izveštaji Kancelarije Generalnog Revizora na direktan način promovišu odgovornost pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije i izveštaju o Godišnjim Finansijskim Izveštajima Opštine Mitrovica u konsultaciji sa Pomoćnikom Generalnog Revizora, Qerkin Morina, koji je nadgledao reviziju.

Izveštaj i izdato mišljenje su rezultat revizije izvršene pod upravljanjem Direktora Revizije Florim Beqiri, podržan od Vođa tima Ramadan Gashi, članice Selvete Foniqi i člana Mehmet Kurti.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak	4
1 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	7
2 Upravljanje.....	11
3 Finansijsko Upravljanje i Kontrola	18
Dodatak I: Pristup i metodologija revizije	33
Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane KGR	34
Dodatak III: Preporuke iz prethodne godine.....	37

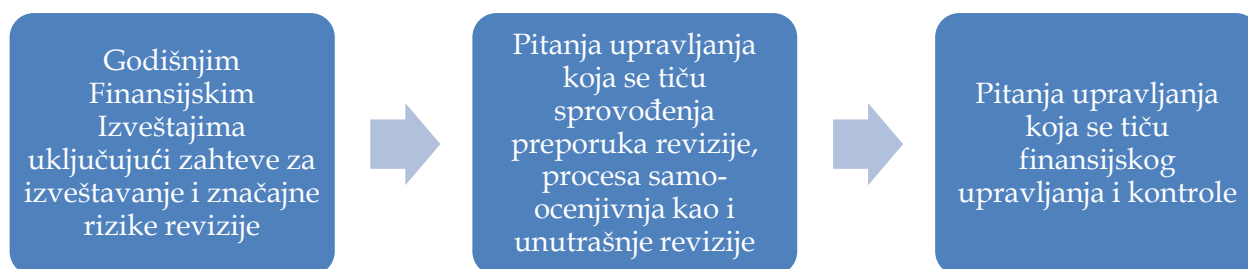
Opšti sažetak

Uvod

Ovaj izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu iz naše revizije godišnjih finansijskih izveštaja Opštine Mitrovica za 2015 godinu (u nastavku opština), koji određuje Mišljenje koje je dato od strane Generalnog Revizora. Želeo bih da se zahvalim Predsedniku Opštine i njegovom osoblju za njihovu pomoć tokom procesa revizije.

Pregled finansijskih izveštaja za 2015 godinu je preduzet u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na Javnom Sektoru (MSRJS). Naš pristup je uključio testiranja i procedure koje smo mislili da su bile potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa godišnjim finansijskim izveštajima. Preduzeti pristup je predstavljen u Memorandumu Planiranja Revizije, od datuma 06.11.2015.

Naša revizija se fokusira na:

(Detaljnije vidi dodatak I ovog izveštaja)

Nivo rada obavljenog od strane Kancelarije Generalnog Revizora za izvršenje revizije za 2015 godinu, direktno odražava kvalitet unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta.

Mišljenje

Dodatak II objašnjava različite vrste mišljenja primenjenih od strane Kancelarije Generalnog Revizora.

Mišljenje Generalnog Revizora je:

„Kvalifikovano Mišljenje“ jer u ime ko-finansiranja 195,000€ su isplaćeni i izveštavani kao kapitalni troškovi, dok nije dobijena nijedna protivvrednost za data sredstva.

Isticanje pitanja

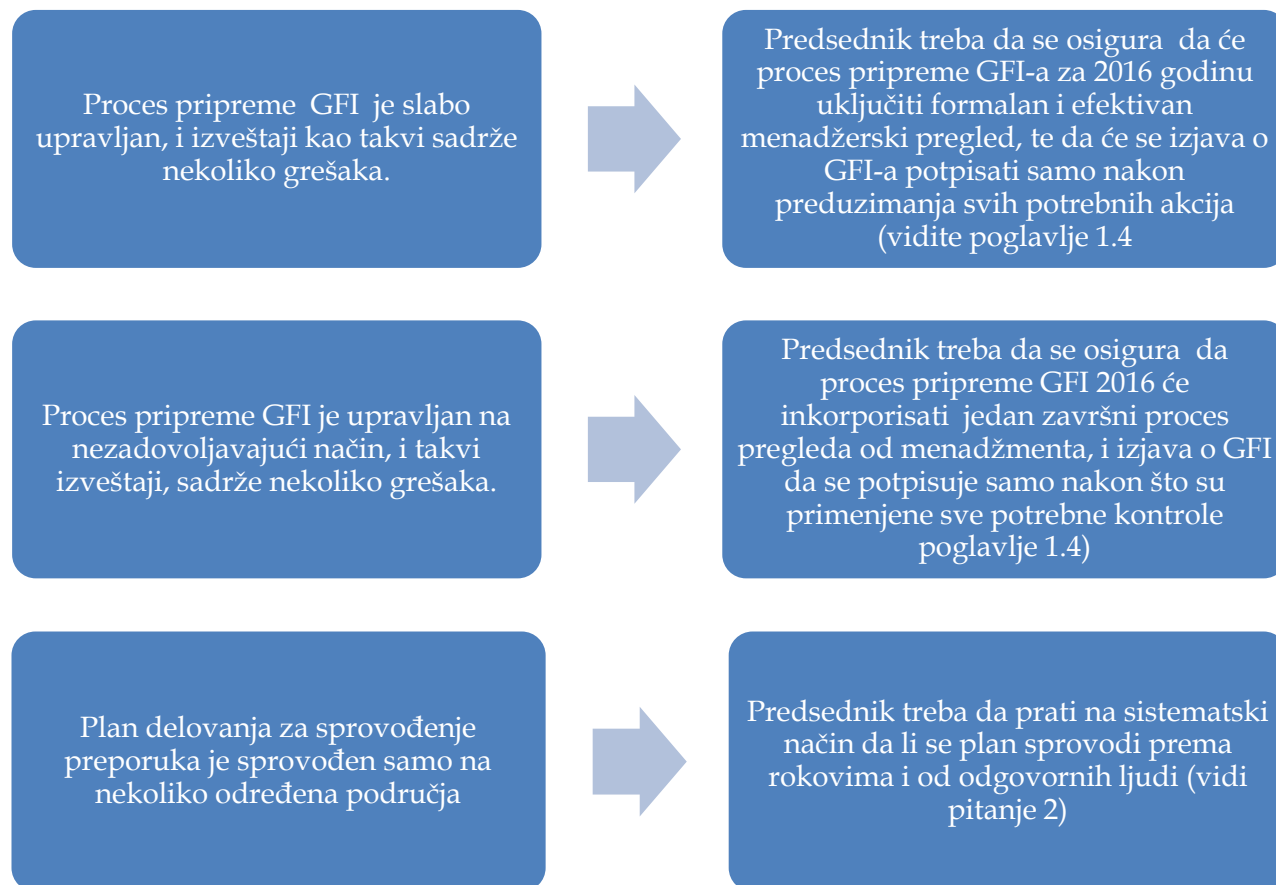
Opština još uvek nije uspeła da registruje svu zemlju i objekte u njenom vlasništvu. Pored toga, opština je za robe i usluge izvršila isplate u iznosu od 263,069€ sa kategorije kapitalnih investicija.

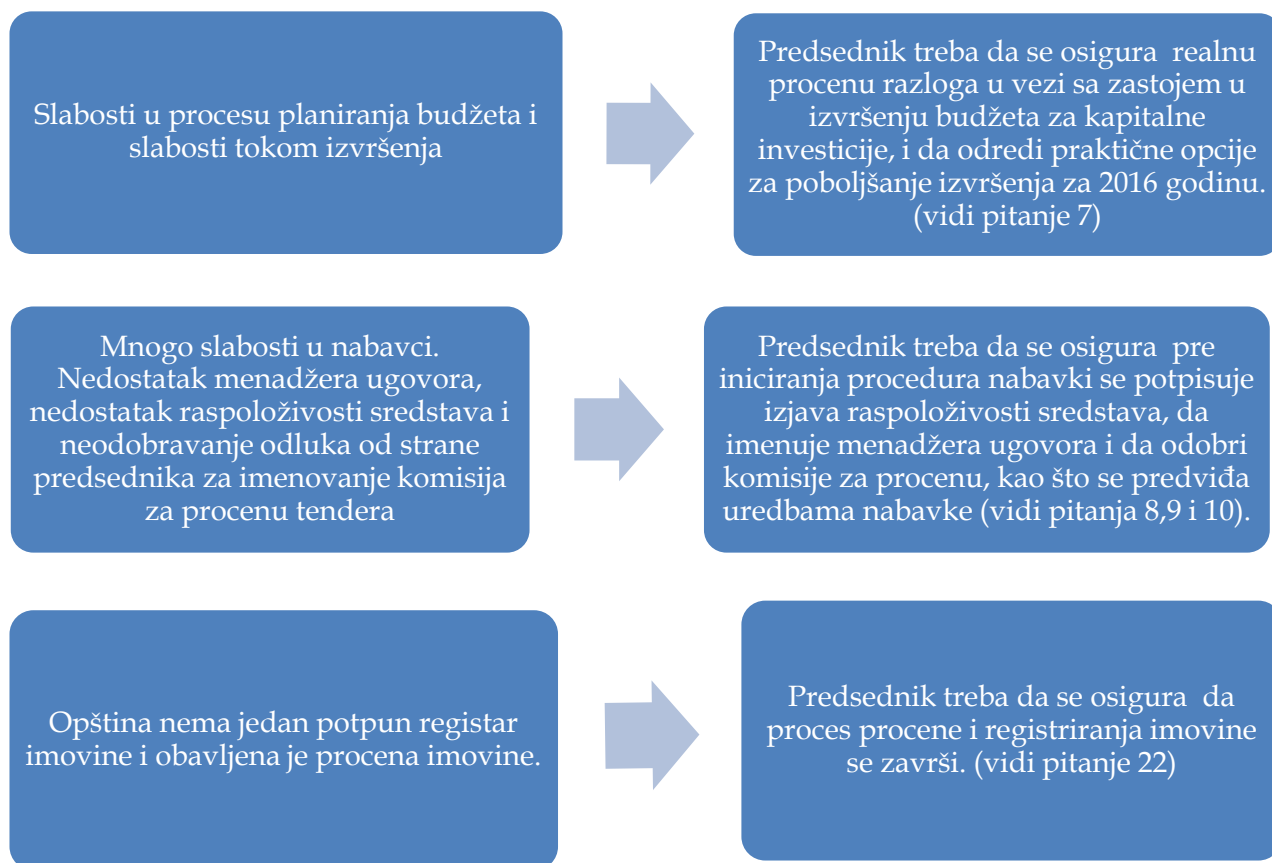
Potpuno formulisanje mišljenja je detaljno prikazano u poglavlju 1.2 ovog izveštaja.

Opšti zaključak

Detalji prikazani u ovom izveštaju, odražavaju naš opšti zaključak, kao u nastavku:

Sistem unutrašnje kontrole sa gledišta izveštavanja na sadašnjem nivou ne pruža sigurnost da operativne i finansijske aktivnosti opštine se obavljaju na efektivan način, i kao takav, ima potrebe za povećani nadzor na nekoliko područja. Naši glavni zaključci i preporuke su:

Odgovor Menadžmenta-revizija 2015

Menadžment opštine je uzeo u obzir i saglasan je sa svim našim nalazima revizije i obavezao se da će adresirati date preporuke.

Mi podrazumevamo činjenicu da će Predsednik Opštine:

- Raspravljati o Izveštaju revizije u Skupštini Opštine; i
- Da će do kraja meseca januara 2017 raspraviti u Skupštini Opštine u vezi napretka u sprovođenju Plana Delovanja o preporukama revizije, pre dostavljanja GFI 2016 pri Ministarstvu Finansija.

1 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

1.1 Uvod

Naš pregled Godišnjih Finansijskih Izveštaja (GFI-a) uzima u obzir usklađenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija koja su predstavljena na GFI-a. Mi takođe uzimamo u obzir izjavu koja je data od strane Glavnog Administrativnog Službenika (GAS) i Glavnog Finansijskog Službenika (GFS), kada se GFI dostavljaju Vladi.

Izjava o predstavljanju GFI uključuje izvestan broj tvrdnji u vezi usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru GFI-a. Ove tvrdnje imaju za cilj da pružaju sigurnost za Vladu da su pružene sve relevantne informacije radi osiguranja da se može preduzeti jedna sveobuhvatna revizija.

1.2 Mišljenje Revizije

ZA OPŠTINU MITROVICA

KVALIFIKOVANO MIŠLJENJE SA ISTICANJEM PITANJA

Revidirali smo Godišnje finansijske izveštaje Opština Mitrovica za godinu završenu 31.12.2015, koji uključuju 'Izveštaj prijema i isplata u gotovom novcu', 'Izveštaj upoređivanja budžetskih iznosa sa aktuelnim iznosima, objašnjavajuće beleške Godišnjih Finansijskih Izveštaja i obelodanjivanja.

Prema našem mišljenju, osim uticaja pitanja opisanih u paragrafu o osnovama za kvalifikovano mišljenje, Godišnji Finansijski Izveštaji predstavljaju pravilan i tačan prikaz u svim materijalnim aspektima, prijema, isplata i izvršenog budžeta Opštine Mitrovica za godinu završenu sa 31. 12.2015, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor (računovodstva gotovog novca), Zakonom br. 03/L-48 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i Finansijskim pravilom Ministarstva Finansija br. 03/2013 o finansijskim izveštajima budžetskih organizacija.

Osnova za Kvalifikovano Mišljenje

Na osnovu Memoranduma o razumevanju, krajem Decembra, opština je isplatila i izveštavala 195,000€ u okvir kapitalnih troškova na Godišnjim Finansijskim Izveštajima, dok u 2015. godini nije dobijena nijedna protivvrednost za data sredstva, pošto radovi se očekuje da počinju u 2016 godini.

Iz tog razloga, mi smo kvalifikovali mišljenje.

Izvršili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja. Prema etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja Budžetskih Organizacija na Kosovu, KGR je nezavisna od Ministarstva Infrastrukture a ostale etičke odgovornosti su ispunjene u skladu sa ovim zahtevima. Verujemo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za obezbeđivanje osnove za mišljenje.

Isticanje Pitanja

Želeli bih da skrenemo vašu pažnju na činjenicu da opština još uvek nije uspela da registruje svu zemlju i objekte u njenom vlasništvu. Ovo pitanje nastalo jer je komisija za procenu imovine još nije završila punu verifikaciju i evaluaciju cele imovine u vlasništvu opštine.

Pored toga, opština je izvršila isplate iz kategorije kapitalnih investicija u iznosu od 263,069€, za robu i usluge. Vredi da se razjasni da je iznos od 263,069€ odobren sa budžetske tabele budžeta za kapitalne investicije 2015, ali projekti koji su predstavljeni u tabeli ne ispunjavaju uslove da budu tretirani kao kapitalni projekti, i greške se tiču početnog planiranja opštine i neadekvatnih odobrenja od strane MF. Naše mišljenje nije kvalifikovano u vezi gore navedenih pitanja.

Odgovornost Menadžmenta i osoba koje su odgovorne za Upravljanje i Godišnje Finansijske Izveštaje

Menadžment Opštine je odgovoran za pripremu i tačno predstavljanje GFI na osnovu Međunarodnih Standarda Računovodstva na Javnom Sektoru –Finansijsko Izveštavanje na osnovu Računovodstva Gotovog Novca, i odgovoran je za unutrašnje kontrole koje menadžment ocenjuje kao potrebnim za omogućavanje pripreme GFI bez pogrešnih materijalnih anomalija koje su uzrokovane bilo zbog prevare ili greške. To uključuje primenu Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama).

Osobe koje su odgovorne za upravljanje, kao što su: Predsednik Opštine, direktori, i finansijski službenici su odgovorni za praćenje procesa finansijskog izveštavanja opštine.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju godišnjih finansijskih izveštaja

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o godišnjim finansijskim izveštajima. Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i obavimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da li finansijski izveštaji nemaju materijalno pogrešnih prikazivanja

Naš cilj da dobijem razumnu sigurnost o tome da li godišnji finansijski izveštaji generalno ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja, ili zbog prevare ili zbog greške. Razumna sigurnost je jedan visok stepen sigurnosti ali to ne garantuje da će jedna revizija koja se obavlja u skladu sa

MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešna prikazivanja kada ona postoji. Materijalno pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti zbog prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, se očekuje da one individualno ili u grupi mogu da utiču na odluke korisnika koje se donose na osnovu ovih godišnjih finansijskih izveštaja.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Odabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u finansijskim izveštajima ili usled prevare ili usled greške. U stvaranju tih procena rizika, revizor razmatra unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su pristupačne za okolnosti entiteta, ali ne i za cilj izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnje kontrole entiteta.

Revizija uključuje ocenjivanje prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i ocenjivanje prezentacije finansijskih izveštaja.

1.3 Značajni rizici u GFI

Opis

Na našem Memorandumu o planiranju revizije od dana 06.11.2015, identifikovana su tri rizika za GFI. Ovi su rizici materijalnih pogrešnih prikazivanja koje mogu rezultirati modifikovanjem mišljenja ili isticanjem pitanja. One se tiču registriranjem celokupne imovine, isplatama trećih strana kao i klasifikaciji troškova na adekvatnim kodovima.

Rizik koji se tiče registriranja celokupne kapitalne imovine na GFI je materijalizovan, jer menadžment nije preduzeo neku radnju za njeno adresiranje. Opština još uvek nije uspela da ima sveobuhvatan i potpun registar (zemljište i zgrade) za ne finansijsku imovinu.

Tokom predrevizije mi smo razmotrili menadžerske kontrole i prateće procese radi osiguranja pravilnog prikazivanja isplata od trećih strana. Identifikovani rizik nije materijalizovan jer Menadžment nije uspeo da primeni potrebna poboljšanja za isplate od trećih strana nakon korekcija GFI.

Rizik pogrešne klasifikacije troškova je materijalizovan, jer od kategorije kapitalnih investicija su isplaćena 263,069€ za robu i usluge, kao i sa subvencija 3,950€ za robu i usluge.

1.4 Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje

Od opštine se zahteva da deluje u skladu sa određenim okvirom izveštavanja i sa ostalim zahtevima za izveštavanje. Mi smo uzeli u obzir:

- Usklađenost sa Finansijskim Pravilom MF br. 03/2013;
- Zahtevi ZUJFO br. 03/L-048 (sa izmenama i dopunama);
- Usklađenost sa budžetskim zahtevima;
- GFI su dostavljeni na albanski jezik;
- Izveštavanje u Skupštini Opštine; i
- Plan, sprovođenje nabavke i izveštavanje o napretku kapitalnih investicija.

Sa gledišta zahteva za izveštavanje, mi smo identifikovali sledeće neusaglašenosti:

- U budžetu su uključeni kapitalni projekti koji ne pripadaju ovoj kategoriji i kao takve su vodili ka pogrešnoj klasifikaciji isplata.

Identifikovane slabosti u GFI su kao u nastavku:

- U ime memoranduma razumevanja, 195,000€ su isplaćeni i izveštavani u okviru kapitalnih troškova na GFI, dok nije dobijena nijedna protivvrednost za data sredstva, pošto radovi se očekuje da počinju u 2016 godini (za više vidi pitanje 11);
- Opština je izvršila pogrešnu klasifikaciju troškova, gde sa kategorije kapitalnih investicija je izvršila isplate 263,069€, koja pripadaju prirodi roba i usluge i sa kategorije subvencija 3,950€ za robu i usluge; i
- Beleška 28: Izveštaj obaveza je potcenjena za 37,369€.

1.5 Preporuke

Preporuka 1 **Visokog prioriteta** – Predsednik treba da obezbedi da su uspostavljeni efektivni procesi radi potvrđivanja da plan izrade GFI 2016 adresira sva pokrenuta pitanja, uključujući značajne identifikovane rizike. To takođe treba da uključi pregled nacrt GFI od strane menadžmenta, uz fokus na područja sa visokim rizikom i/ili područja gde su identifikovane greške.

2 Upravljanje

2.1 Uvod

Efektivni aranžmani upravljanja su ključni za Opštinu kako bi na uspešan način upravljao izazovima sa kojima se suočava za obezbeđivanje pružanja boljih usluga u korist poreskih obveznika i ostalih korisnika usluga.

Ključna alatka u podršci efektivnog upravljanja je i sprovođenje preporuka revizije jer to pokazuje privrženost menadžmenta u razvoju postojećih procesa i kontrola. Na sličan način i kontrolna lista samo-ocenjivanja koja se popunjava od svih budžetskih organizacija obezbeđuje jedan okvir za razvoj proširenih aranžmana upravljanja. Vrlo je važno da su odgovori koji su dati od strane individualne budžetske organizacije se podržavaju relevantnim dokazima.

Naši pregledi su identifikovali nekoliko slabosti na području dobrog upravljanja, koje su prikazane u nastavku.

Pitanje 1 - Dobro upravljanje- Prioritet visok

Nalaz Pitanja u nastavku ukazuju na loše upravljanje opštine, koje nemaju uticaja na mišljenje revizije:

- Opština nije izradila adekvatan lan nabavke pošto nisu podeljena planiranja za snabdevanje i usluge, nego su uključena zajedno kao što su napravljeni zahtevi od strane dotičnih direkcija, uključujući i komunalije.
- U Programu Javnih Investicija za 2015 godinu su uključeni projekti koji ne pripadaju kategoriji kapitalnih investicija, kao što su: Odstranjivanje divljih deponija, rušenje građevina bez dozvola, kupovina knjiga za gradsku biblioteku, itd;
- Izveštaj primanja isplata nije potpisan od službenika za primanje koji je certifikovan od Trezora, nego od komisija za prijem radova/robe/usluga; i
- Primitili smo da prijem robe u zdravstvu i obrazovanju se obavlja od službenika koji nisu određeni u komisijama za prijem.

Rizik Uključivanje aktivnosti u plan nabavki, ne naznačujući jasno prirodu troškova (radovi, roba ili usluge) ne pruža jedan realan plan aktivnosti koje se očekuju da se nabave tokom godine. Štaviše, utiče i na tačno izveštavanje troškova.

Potpisivanje obrasca Trezora od neovlašćenih službenika, nije u skladu sa zahtevima uredbe o troškovima i predstavlja loše upravljanje isplatama.

Uključivanje u PJI projekata iz druge ekonomske kategorije rezultira precenjivanjem kapitalnih investicija i potcenjivanje kategorije usluga.

Preporuka 2 Predsednik treba da obezbedi jasno planiranje nabavke, gde će se posebno naznačiti planirane usluge, roba i radovi, koji se podvrgavaju zakonu o nabavkama. Za obavljanje dobrog planiranja nabavke, službeniku za nabavke će biti potrebna uska saradnja sa odeljenjem budžeta i ostalim odeljenjima. Dalje, da obezbedi da će odlukom odrediti komisiju za prijem robe u skladu sa Uredbom br. 02/2013 i da izveštaj o prijemu robe bude u skladu sa finansijskim pravilom br. 01/2013 MF-trošenje javnog novca.

2.2 Opšti zaključak o upravljanju

Procedure snažnog upravljanja zahtevaju da kako strateške aktivnosti tako i operativne se primenjuju i prate na efektivan način. Mi smo procenili nekoliko aktivnosti za koje smo smatrali da su doprinosili dobrom upravljanju, takođe da bismo odredili da li postoje mogućnosti za dalje poboljšanje.

Vredi da se istakne da sa gledišta upravljanja ako budemo uporedili sa prethodnom godinom, opština je imala napretka na nekoliko područja, kao što su: Prihodi, upravljanje imovinom, ali i dalje treba da se angažuje za efikasnije i efektivnije upravljanje.

2.3 Preporuke iz prethodne godine

Naš izveštaj revizije o GFI 2014 godine, je rezultirao sa 17 preporuka. Opština je pripremila Plan Delovanja gde se prikazuje način kako će se sprovoditi preporuke. Mi ocenjujemo da menadžment još uvek ima potrebe da ojača proces odgovornosti menadžera u sprovođenju preporuka.

Treba da se pohvali činjenica da Izveštaj revizije o GFI 2014 godine je raspravljan u Skupštini Opštine dana 26.11.2015, što utiče na povećanje transparentnosti i razmatranje uz više kritičnosti aktivnosti opštine.

Do završetka perioda revizije 2015, dve (2) preporuke su sprovedene, devet (9) su delimično adresirane i šest (6) nisu uopšte adresirane. Za potpuniji opis preporuka i načina kako su one adresirane, vidi Dodatak III.

Pitanje 2 - Sprovođenje preporuka iz prethodne godine - Visoki prioritet

Nalaz Najveći deo preporuka iz prethodne godine nisu sprovedene, jer Opština nije pratila neki formalni proces da bi upravljala i pratila sprovođenje preporuka Generalnog Revizora.

Rizik Kontinuirane slabosti kontrola menadžmenta i ostalih kontrola u ključnim finansijskim sistemima, kao što su:

- precenjivanje/potcenjivanje obelodanjivanja na GFI;
- slabo planiranje i izvršenje budžeta;
- slabo upravljanje opštinske imovine date u zakup;
- slabo upravljanje opštinske imovine;
- neadekvatne kontrole u nabavci; i
- kontinuirani rast računa potraživanja.

Preporuka 3 Predsednik treba da ojača kontrolne mere i odgovornosti lica zadužena za adresiranje preporuka da bi se predviđene mere planom delovanja primenile, posebno kod identifikovanih područja sa visokim stepenom rizika i unutar određenih vremenskih rokova.

2.4 Kontrolna Lista samo-ocenjivanja FUK-a

Ministarstvo Finansija je izradila jednu detaljnu listu samo-ocenjivanja za budžetske organizacije kako bi se podržali efektivni aranžmani upravljanja. Mi smo za sve preduzete revizije testirali kvalitet upitnika samo-ocenjivanja FUK koji su dostavljeni Ministarstvu procenjujući po jedno od ključnih pitanja u svakoj komponenti kontrolne liste. Mi smo u nastavku sumirali naše nalaze za Opštinu i sažetak našeg rada u svim revizijama će se konsolidovati u našem Godišnjem Izveštaju Revizije. To nema za cilj da daje komentare o kvalitetu celog dostavljenog upitnika samo-ocenjivanja međutim prikazaće stanje za određeni broj ključnih pitanja za podržavanje napora Ministarstva Finansija u povećanju efektivnosti procesa i u razvoju sistema FUK u celini.

Pitanje 3 – Kontrolna lista samo ocenjivanja – Prioritet visok

- Nalaz** Tokom revizije mi smo razmotrili nekoliko ključna pitanja samo-ocenjivanja u vezi sa pet komponenti. U razmatranim pitanjima uočili smo da:
- Nisu uspostavljene prikladne procedure za upravljanje rizikom i to je tretirano detaljnije u pod-poglavlju 2.5.1;
- Opština je dana 30.06.2014 usvojila strategiju lokalnog ekonomskog razvoja za Mitrovicu 2014-2017; i
- Na memorandumu revizije mi smo dali preporuku za kvalitetnije planiranje što se tiče iste prirode nabavke, da bi se izbegle podela tendera. Odgovor prema samo-ocenjivanju ima visoku ocenu, ali mi smatramo da Opština nije bila dovoljno samokritična u tom pravcu.
- Rizik** Slaba aranžiranja upravljanja slabe strateške i operativne procese i umanjuju kvalitet pruženih usluga za građane kroz neefikasne i neefektivne aktivnosti.
- Preporuka 4** Predsednik treba da obezbedi da je primenjen pregled za popunjavanje kontrolne liste samo-ocenjivanja i da je obavljeno adresiranje područja sa slabostima na aktivan način. Treba da se primeni jedan proces od strane unutrašnje revizije radi potvrđivanja tačnosti kontrolne liste kao i za osiguranje dokumentacije podrške.

2.5 Specifični pregledi upravljanja

Naše angažovanje na specifičnim područjima poboljšanja upravljanja je zasnovano kroz planiranje revizije, uzimajući u obzir kontekst unutar kojeg Opština deluje i izazove sa kojima se suočava.

2.5.1 Procena rizika

Sve budžetske organizacije treba da primene procenu rizika. Uputstva određene na procedurama FUK-a zahtevaju sa registar rizika bude kompletiran za efektivnu, operativnu i stratešku podršku upravljanja.

Pitanje 4 - Upravljanje rizikom- Prioritet srednji

- Nalaz** Upitnik samo-ocenjivanja ispunjen od osoblja opštine je potvrdio da Opština još uvek nije identifikovala rizike koji mogu ugroziti dostizanje ciljeva i reagiranja u slučaju njihovog nastanka.
- Rizik** Nedostatak efektivnog upravljanja rizikom će smanjiti kvalitet usluga nad građanima, pošto spoljna i unutrašnja pitanja će uticati da se ne adresiraju blagovremeno. To iz razloga da efektivne i blagovremene radnje za sprečavanje ili izbegavanje uticaja takvih pitanja neće se preduzeti na planirani način.
- Preporuka 5** Predsednik treba da obezbedi da nakon izrade registra rizika, se delegira direktno odgovornost za upravljanje rizika kod dotičnog direktora koji u koordinaciji sa rukovodiocima jedinica će upravljati ovaj proces i izveštavaće na redovnim osnovama o rizicima.

2.5.2 Menadžersko izveštavanje

Menadžment je primenio niz unutrašnjih kontrola za osiguranje da finansijski sistemi funkcionišu prikladno. Važno je da one uključuju potrebno izveštavanje kod menadžmenta radi omogućavanja efektivnog i blagovremenog odgovora nad identifikovanim operativnim problemima.

Pitanje 5 - Menadžerske kontrole- Prioritet srednji

- Nalaz** Naš pregled primenjenih kontrola upravljanja na glavni finansijski sistem opštine je istakao slabosti u nivoima kontrola. Kao takve, raspored kontrola zahteva jačanje, naročito u pogledu: planiranja i izvršenja budžeta za kapitalne investicije (re-klasifikacije), registriranja i izveštavanje o imovini, nedostatak kontrole opštinskih zgrade date pod zakup, kontrole overavanja isplata značajno da se ojačaju i da sprečavaju greške u isplatama, razjašnjavanje sporazuma o ko-finansiranju, i poboljšane kontrole za nabavke u obrazovnom i zdravstvenom sektoru.
- Rizik** Loš kvalitet kontrola od višeg menadžmenta smanjuje sposobnost blagovremenog reagovanja i za aktivno upravljanje aktivnosti opštine, i da se suočava na uspešan način sa postojećim izazovima.
- Preporuka 6** Predsednik treba da osigura da kvalitet budžetskih kontrola i nadzora treba da se pregledaju na kritičan i sistematski način radi osiguranja da su uspostavljene prikladne kontrole na područjima gde su identifikovane slabosti.

2.3 Sistem unutrašnje revizije

Jedinica Unutrašnje Revizije (JUR) u opštini deluje sa tri člana osoblja – Direktorom JUR i sa dva revizora. Kao nezavisni savetodavni organ za menadžment i za podršku JUR-a, osnovan je Komitet Unutrašnje Revizije dana 21.11.2014. Komitet se sastoji od članova koji nisu izvršni od opštinskog osoblja. Komitet je održao četiri sastanka u 2015 godini, i u zapisnicima sastanaka se primećuje da se ne razmatraju u detaljima izveštaji unutrašnjeg revizora.

JUR je planirao i izvršio pet revizija. Izveštaji su završeni na vreme, kao i područja pregleda su bili: 1. Tretiranje socijalnih slučajeva (Delokrug/2014), 2. Upravljanje auto-parka (Delokrug 2014/3 meseca 2015), 3. Troškovi za robu i usluge (Delokrug 2014/2015), 4. Troškovi za kapitalne investicije (Delokrug /2015), 5. Procedure nabavke (Delokrug/2015).

Takođe, JUR je pripremio strateški i godišnji plan revizije, kao i tromesečne izveštaje, koji su poslali i Centralnoj Jedinici Usaglašavanja pri Ministarstvu Finansija.

Pitanje 6 - Sprovođenje preporuka JUR-a i komitet revizije-Visoki Prioritet

Nalaz Primetili smo da menadžment nije pripremio neki konkretan plan delovanja za sprovođenje preporuka date od JUR-a od 11.02.2016, koja obuhvata period (2013 , 2014 i 2015) , ali ova akcija je preduzeta od strane Menadžmenta sa kašnjenjem. Tokom godine komitet revizije se sastao 4 puta, komentarisao nalaze revizije u generalnom aspektu, i nije doneo bilo kakav zaključak za Menadžment o tome kakve akcije treba preduzeti za sprovođenje preporuka.

Nalaz Izrađanje plana delovanja sa kašnjenjem od menadžmenta za adresiranje proisteklih preporuka povećava rizik da identifikovane slabosti nisu ispravljene, i da se ponove iste preporuke. Odsustvo zaključaka za menadžment od Komiteta revizije povećava rizik da menadžment ne bude informisan da bi preduzeo odgovarajuće mere za pitanja koja je pokrenula revizija.

Preporuka 7 Predsednik treba preduzeti konkretne i kontinuirane akcije i da blagovremeno reaguje na nalaze i date preporuke od unutrašnje revizije, dok komitet revizije da pripremi radni plan gde će specifikovati radne programe i teme koje će tretirati tokom godine. U zapisnicima sastanaka, da donosi jasne zaključke za menadžment u vezi sa pitanjima unutrašnje revizije.

3 Finansijsko Upravljanje i Kontrola

3.1 Uvod

Naš rad o Finansijskom Upravljanju i Kontroli (FUK) izvan oblasti Upravljanja koje su naglašene u drugom poglavlju, odražava detaljni rad koji je preduzet o sistemima prihoda i troškova. Kao posledica toga mi razmatramo upravljanje budžetom, pitanja nabavke kao i ljudske resurse, imovinu i obaveza.

3.2 Zaključak o Finansijskom Upravljanju i Kontroli

Sa gledišta finansijskih sistema, kontrole nad certifikacijom isplata u celini su slabe i ne primenjuju se na efektivan način. Ostala područja gde su potrebne više poboljšanja su planiranje i izvršenje budžeta, prikladna klasifikacija troškova, dugovi, proces upravljanja kirija, upravljanje ugovora kao i upravljanje imovinom.

3.3 Planiranje i izvršenje budžeta

Mi smo razmotrili izvore budžetskih fondova za opštinu, trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama i prikupljene prihode. To je isticano na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova- izvršenje naspram budžeta (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ¹	2015 Izvršenje	2014 Izvršenje	2013 Izvršenje
Izvori Fondova:	15,733,116	18,528,235	17,367,291	15,051,981	16,398,203
Grant Vlade –Budžet	13,615,824	15,831,723	15,773,053	13,477,762	14,654,588
Prenete iz prethodne godine ²	0	259,895	255,570	125,102	235,901
Sopstveni prihodi ³	2,117,292	2,117,292	1,230,437	1,391,035	1,239,425
Unutrašnje donacije	0	210,584	68,547	45,270	163,331
Spoljne donacije	0	108,741	39,684	12,812	104,958

Završni budžet u odnosu na početni je veći za 2,795,119€. To dolazi kao rezultat rasta Vladinog Granta od 2,215,899€, gde Vladinom odlukom iznos od 1,789,677€ je dat za pokrivanje troškova za

¹ Završni Budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija

² Sopstveni prihodi opštine koji nisu potrošeni u prethodnoj godini a preneti su u aktuelnoj godini.

³ Prijemi koje je entitet iskoristio za finansiranje sopstvenog budžeta.

nekoliko kapitalnih projekata, i 426,223€, za pokrivanje troškova za plate, preneti prihodi u iznosu od 259,895€ kao i unutrašnjih i spoljnih donacija u vrednosti od 319,325€.

Završni budžet za 2015 godinu je izvršen na nivou od 94% planiranja.

Tabela 2. Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama- izvršenje naspram budžeta (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2015 Izvršenje	2014 Izvršenje	2013 Izvršenje
Troškovi fondova prema ekonomskim kategorijama	15,733,116	18,528,235	17,367,291	15,051,981	16,398,203
Plate i Dnevnice	10,878,257	11,341,471	11,262,513	10,299,754	8,842,940
Roba i Usluge	1,462,313	1,525,159	1,427,375	1,565,467	1,380,404
Komunalije	465,000	465,000	446,348	344,815	425,406
Subvencije i Transferi	663,000	729,659	625,418	816,527	787,854
Kapitalne Investicije	2,264,546	4,466,946	3,605,637	2,025,418	4,961,599

Objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama su date u nastavku:

- Uprkos povećanju budžeta za kapitalne investicije (odluka Vlade za iznos od 1,789,676€), tokom godine stepen izvršenja je bio 81% od planiranog iznosa. Isto stanje je i kod izvršenja budžeta za subvencije i transfere (86%). Glavni razlog za to je nisko inkasiranje (1,517,742€) sopstvenih prihoda u poređenju sa planiranjem (2,117,292€), od kojih je predviđeno da se pokriju ovi troškovi.

Tabela 3. Sopstveni prihodi za Budžet Kosova- izvršenje naspram budžeta (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2015 Prijemi	2014 Prijemi	2013 Prijemi
Sopstveni prihodi	2,117,292	2,117,292	1,517,742	1,645,625	1,368,877

Od planiranih prihoda od 2,117,292€ za 2015 godinu, prikupljeni su 1,517,742€ ili 72%. Ovde su uključene i sudske kazne i policijske kazne. Ovaj nivo inkasiranja prihoda je dosta nizak. Ukoliko uporedimo u odnosu na prethodnu godinu vidi se pad prihoda za 127,883€.

Izrazit zastoj kod prihoda se primećuje kod direkcije urbanizma. Od 1,003,000€ planiranih, prikupljenih su samo 360,477€, ili 36%. Direkcija zdravlja od 120,000€, je ostvarila 42,636€, ili 35%, Direkcija ekonomije od 35,900€, prikupila je samo 6,947€, ili 19%. Razlog zašto je inkasiran mali iznos, prema odgovornom službeniku je taj da planiranje prihoda kod ovih direkcija je bio veći od realnih parametara, zato varijante između planiranih i ostvarenih iznosa u ove dve direkcije su velika i određuju slabu efikasnost.

Pitanje 7 – Slabosti u izvršenju budžeta i planiranju sopstvenih prihoda- Visoki Prioritet

Nalaz	Izveštaj troškova fondova otkriva relativno nizak nivo izvršenja budžeta za kapitalne investicije tokom godina. Razlog je neuspeh u planiranju prihoda.
Rizik	Slabo planiranje prihoda je uticalo i na ukupnu performansu inkasiranja i na trend troškova za kapitalne projekte. To je uticalo na neefikasno korišćenje potencijalnih izvora opštine i na smanjenje planiranih kapitalnih projekata.
Preporuka 8	Predsednik treba da se osigura da tokom budžetskih planiranja se obavlja sveobuhvatna procena potencijalnih izvora prihoda, i da odredi praktične opcije za poboljšanje izvršenja za 2016 godinu. Sistematski nadzor budžetskih trendova bi povećalo mogućnosti za efektivniju performansu.

3.4 Nabavka

Zakonodavstvo javne nabavke cilja da obezbeđuje da se javni fondovi koriste na transparentan i efikasan način za dostizanje vrednosti za novac. Pravni okvir jasno određuje prava, zadatke i odgovornosti svih strana uključenih u upravljanje nabavke.

Obavljeni rad na supstancijalnim testiranjima i usklađenosti, rezultirale su sledećim slabostima.

Pitanje 8 – Sistematske slabosti u nabavku – Visoki Prioritet

Nalaz	Identifikovali smo sledeće sistematske slabosti u nabavci: <ul style="list-style-type: none">• Postoji veliki broj ostvarenih nabavki kroz procedure sa minimalnim vrednostima za izbegavanje primene otvorenih procedura. Opština u 2015 godini je sklopio 95 ugovora sa malim i minimalnim vrednostima;• Nijednom ugovoru nije određen menadžer ugovora, tako da nema ni planova za upravljanje ugovora. Postoje samo tela za nadzor određene od zahtevne Direkcije;• Odobravanje za komisije procene je obavljeno od strane menadžera nabavke a ne od GAS-a, kao i u nekoliko slučajeva nedostaje izjava raspoloživosti sredstava pre pokretanja procedura nabavki; i
--------------	--

- Opština je stupila u veće obaveze od dodeljenih sredstava za budžetske raspodele. Mi smo identifikovali ove slučajeve: “Izgradnja puteva betonskim kockicama” (planiranje 150,000€ trošenje 268,711€), za “Izradu projekata za kapitalne investicije” (planiranje 45,000€ trošenje 236,711€), za “Popravku i uređenje puteva” (planiranje 40,000€ trošenje 439,456€) i za projekat “ Izgradnja puteva u ruralnim sredinama” (planiranje 200,000€ trošenje 514,038€). Zatim, na kraju godine ove obaveze su isplaćene odlukom Vlade Br. 05/67 datuma 30.12.2015, i istog dana su obavljene i procedure isplata.

Rizik

Gore navedeni slučajevi ukazuju na slabe kontrole u procesu nabavke. Činjenica da 95 ugovora su bile sa malom ili minimalnom vrednošću, govori o lošoj proceni potreba zahtevnih jedinica nabavke. To povećava realan rizik da se ošteti tržišna konkurencija i da opština ugovori robu, usluge i radove sa mnogo skupljim cenama nego što nudi konkurencija otvorenog tržišta. Takođe, stupanje u ugovor i nastavak radova preko budžetskih izdvajanja, povećava ozbiljan rizik da opština nije u stanju da ispunjava svoje obaveze prema dužnicima i slučajevi da se procesiraju u sudovima ili izvršenje isplata se vrši direktno od strane Trezora. Nedostatak menadžera ugovora, povećava rizik da se ugovori ne ostvaruju u skladu sa početnim sporazumima.

Preporuka 9

Predsednik opštine bi trebalo da razmotri razloge zašto je došlo do navedenih slučajeva u procesu javnih nabavki, kao i da ojača kontrole nabavke u svim fazama procesa. Poboļšani pristup je potreban posebno u početnom planiranju potreba, i maksimalnog izbegavanja procedura za ugovore za minimalne i male vrednosti, osim ukoliko se ne smatra neophodnim. Takođe, treba da obezbedi da pre započinjanja procedura nabavke se potpisuje izjava o dostupnosti sredstava , da imenuje menadžere ugovora i odobri komisija za procenu, kao što predviđaju uredbe o nabavkama.

Pitanje 9 - Ne-sistematske slabosti nabavke - Prioritet visok

Nalaz Okvirnim ugovorom " rušenje nezakonitih objekata u gradu Mitrovici" datuma 12.04.2013, o ovoj godini su napravljene isplate u iznosu od 49,633€ za rušenje poslovnih zgrada. Identifikovali smo da su radovi fakturisani sa 6€ m² za svaku poziciju, dok na ugovorenoj liste cena ne postoji uopšte ova cena. Cenovnik prema ugovoru je bio: pozicija 1 cena 10€ m², pozicija 2 sa cenom od 3€ m², pozicija 3 cena 2€ m², pozicija 4 cena 2€ m² i pozicija 5 cena 1€ m². Osim toga, izveštaji nadzornog organa ne označuju jasno obavljene radove u skladu sa pozicijama ugovora. Kao rezultat ovih nejasnoća, nismo bili u mogućnosti da vadimo finansijski efekat;

Kod ugovora u vrednosti od 6,592€ "Snabdevanje mašinama za muzu krava", testirana je isplata u vrednosti od 4,592€ i primetili smo da predmetu je priložen samo račun sa ukupnom vrednošću i lista od 86 primaoca mašina. Kao rezultat toga mi nismo bili u stanju da uporedimo ukoliko plaćena cena po jedinici i karakteristike primljenih mašina su u skladu sa specifikacijama ugovora; i

Ugovor "Snabdevanje vozilom za dijalizu" u vrednosti od 19,350€, operator nije pružio osiguranja izvršenja nakon potpisivanja ugovora.

Rizik Nepoštovanje ugovorenih cena i nedostatak adekvatnog nadzora i merenja napretka radova u odnosu na ugovore, može prouzrokovati finansijske gubitke po opštinu, kao i dobijanje slabe vrednosti za potrošeni novac.

Preporuka 10 Predsednik treba da osigura poštovanje ugovornih cena, kao i kontrole certifikacije isplata vidno da se ojačaju i da sprečavaju takve isplate.

Da obezbedi detaljan nadzor za funkcionisanje kontrola da bi se izbegle ove nepravilnosti, i da pronalazi uzročnika zašto se desila ova nepravilnost.

3.5 Troškovi koji ne idu preko nabavke

3.5.1 Ostali troškovi

Pitanje 10 - Zaobilaženje procedura nabavki - Visoki Prioritet

Nalaz Opština je sklopila dva ugovora o uslugama ne obavljajući procedure nabavke. Jedna se ticala pružanja usluga osiguranja za službena vozila u vlasništvu opštine 24 sati sa mesečnom isplatom od 1,250€ i druga uslugama komunikacije i informisanja između opštine i NVO Mitrovica sa ciljem praćenja svih aktivnosti koje obavlja opština za informisanje javnosti uz mesečnu nadoknadu od 1,500€.

Kod snabdevanja opreme informativne tehnologije za 2015 godinu opština je obavila 14 ugovora sa minimalnom vrednošću u totalu od 9,930€ sa operatorom izbegavajući otvorene procedure nabavke.

Rizik Potpisivanje ugovora bez procedura nabavki ima za posledicu eliminisanje konkurencije i oštećenje transparentnosti procesa. Postoji mogućnost da se ugovore usluge sa mnogo skupljim cenama od tržišnih cena.

Preporuka 11 Predsednik treba da obezbedi da za sve aktivnosti se predvide procedure nabavki, da se primene na striktan način kao što se predviđa Zakonom o Javnim Nabavkama.

Pitanje 11- Isplate kroz sporazum o saradnji – Visoki Prioritet

Nalaz

Opština, datumom 16.12.2014 je sklopila Memorandum o saradnji između Agencije Luksemburga za razvojnu Saradnju "Lux Development" u okviru projekta KSV/018- institucionalna i tehnička podrška snabdevanja vodom u region Mitrovice (faza II). Ovom memorandumu je prethodio jedan sporazum između Vlade Luksemburga i Vlade Kosova, potpisana od strane dotičnih Ministara datumom 25.07.2014. Izračunavanje približnih troškova za finansiranje ovog projekta se ocenjuje da je 1,057,000€. Prema sporazumu, Vlada Luksemburga će finansirati 457,000€, dok opština 600,000€, koje treba deponirati na račun predstavnika Lux Development, a koji je "Regional Office Balkans". Opština je platila 35,562€ u 2014 godini, kao i 195,000€ datumom 30.12.2015. Za iznos 195,000€, opština nije dobila protivvrednost za data sredstva pošto se radovi očekuje da počinju u 2016 godini. Štaviše, ova vrednost je registrovana u registar imovine.

Datumom 19.12.2014 predsednik je potpisao sporazum o saradnji i ko-finansiranju sa Caritas Kosova za projekat 'Kućna i ambulantna zdravstvena nega - Home Care II-2014-2015'. Prema sporazumu opština će investirati iznos od 75,000€ za period 15 decembar 2014 do 15 decembar 2015. Prema sporazumu vrednost participacije opština treba da prenosi na bankarski račun Caritas-a, dok Caritas će participirati sa 30,000€, kao i 2 vozila za ekipe na terenu, gorivo i zdravstveni materijal za korisnike. Caritas Kosova nije pružila dokaze o tome da li je pružila 2 vozila za te usluge. Opština, od datuma 09.03.2015 do 16.10.2015 je isplatila na račun Caritas-a od roba i usluga 50,000€ bez nekog izveštaja o prijemu za obavljanje usluga. Novac opštine Caritas Kosova je koristila za pokrivanje troškova za plate 21 zdravstvenih radnika. Prema podacima periodičnog izveštaja od nga Caritas-a su angažovani za kućnu zdravstvenu negu po ruralnim zonama. Nema određenog nekog nadzornika od strane opštine kako bi se kompletno pratilo ostvarivanje projekta od obeju strana. Gornji sporazum nije u skladu sa Zakonom o Javnim Nabavkama (ZJN) član 4 tačka 2 jer ako se projekat finansira iznad 50% od entiteta (u ovom slučaju opština), treba da bude ugovorni autoritet.

Rizik

Izvršenje isplata od opštine pre potvrđivanja da ugovoreni radovi ili usluge su primljene, povećaju rizik da se ciljevi sporazuma ispune delimično ili da se ne ispune uopšte. Dok opština ne sprovodi aktivan nadzor ostvarivanja projekata i nema nikakvu garanciju da će donatori završiti projekte prema sporazumu, ove isplate se mogu smatrati nepravilnim i mogu prouzrokovati opštini značajne finansijske štete.

Preporuka 12 Predsednik treba da obezbedi da neće obaviti isplate pre potvrđivanja da su radovi obavljani ili usluge isporučene. Isplate treba da budu dokumentirane računima i izveštajima potvrđivanja za prijem radova/usluga. Gledište nadzora i izveštavanja obaveza koja proističu sa ovih sporazuma, treba da budu predmet redovnih razmatranja od menadžmenta opštine. Za eliminisanje rizika za neuspeh ovih sporazuma, mi bismo sugerisali da se takve prakse isplata prekidaju.

3.5.2 Nadoknade (plate i dnevnice)

Plate i Dnevnice se isplaćuju putem jednog centralizovanog sistema. Ključne kontrole koje potvrđuju tačnost i celovitost isplata su platni spiskovi potpisani od strane rukovodioca jedinica.. Troškovi za plate tokom 2015 godine su bile 11,262,513€, koje su izvršene 99%. Identifikovane slabosti prikazujemo u nastavku:

Pitanje 12 - Nedovoljne kontrole kod plata - Srednji prioritet

Nalaz Mi smo testirali isplate odbornika Skupštine Opštine i identifikovali da jedan od njih je isplaćen 6 i drugi 2 meseca nakon što je dao ostavku na njegovu poziciju.

Rizik Ne ažuriranje podataka od službe osoblja i nedostatak potrebnih kontrola na platni sistem, prouzrokovao je oštećenje opštinskog budžeta za 800€.

Preporuka 13 Predsednik treba da osigura da greške u izvršenju isplata plata treba da se pregledaju, kao i da poveća kontrole kod upravljanja osobljem sa ciljem da se takvi slučajevi ne ponavljaju. Obavljene isplate na nepravilan način treba da se vrate budžetu opštine.

Pitanje 13 - Nadoknada plata osoblja obrazovanja -Prioritet visok

Nalaz Direkcija obrazovanja u 2015 godini imala je 8 nastavnika koji nisu uključeni (sistemirani) u platni spisak.

Rizik Primanje novog osoblja na slobodne pozicije i njihovo ne uključivanje na platnom spisku, povećava rizik od sudskih tužbi od strane radnika, što može uticati na finansijske budžetske implikacije.

Preporuka 14 Predsednik treba pre početka školske godine da analizira potrebe o neophodnom školskom osoblju u sektoru obrazovanja, i us slučaju sudskih prepreka, pitanje da raspravlja i sa resornim Ministarstvima i Vladom, kako bi se obezbedilo da angažovano osoblje neće ostati van platnog spiska.

Pitanje 14 - Dosije nastavnika - Prioritet srednji

- Nalaz** Tokom testiranja dosijea kod obrazovanja primetili smo da dosije nastavnika nisu kompletirani pošto nedostaje ocenjivanje radnika, kao i u nekoliko slučajeva nedostaju ugovori. Na osnovu ugovora, nismo bili u stanju da razumemo za koje predmete su angažovani nastavno osoblje pošto na ugovorima se ističe samo naziv nastavnik a ne i predmet.
- Rizik** Nema dovoljnih podataka na raspolaganju za opravdanje isplate plata ili da se omogući razmatranje rezultata procene performanse.
- Preporuka 15** Treba da se preduzme sistematsko razmatranje Dosijea Osoblja, radi osiguranja da celokupna potrebna dokumentacija je uključena unutar specifikovanog vremenskog perioda, kao i da su sve isplate podržane dokazima. Ocenjivanje radnika treba da se obavi najmanje jednom na završetku školske godine.

Pitanje 15 - Isplate u zdravstvu sa kategorije plata - Prioritet srednji

- Nalaz** Identifikovali smo da radnici koji putuju od Glavnog Centra Porodične Medicine (GCPM) po CPM i Ambulantama Porodične Medicine (APM), se nadoknađuju putni troškovi u visini od 50% putne karte. One su izvršene sa kategorije plate i dnevnice, kompletirana kao dežurstvo, i nisu podržana dokazima o putovanju.
- Rizik** Isplata za putne troškove sa kategorije plata precenjuje kategoriju robu i usluge i potcenjuje robe I usluge.
- Preporuka 16** Predsednik treba da poveća kontrole u zdravstvu kako bi se isplate putnih troškova obavile sa kategorije robe i usluga, uz njihovo dokumentiranje na osnovu pravila Trezora.

3.5.3 Subvencije i Transferi

Planirani budžet za ovu kategoriju je bio 729,659€, dok za fiskalnu godinu 2015 su potrošena 625,418€, ili 86% planiranog budžeta. Troškovi pretežno se tiču podrške kulturnih aktivnosti, podrška farmerima, sportu i rodnih pitanja, kao i fizička lica kao individualni korisnici u teškom socijalnoj-ekonomskoj situaciji. Mi smo identifikovali nekoliko slabosti kao u nastavku:

Pitanje 16 – Praćenje subvencija –Visoki Prioritet

- Nalaz** Opštinska kancelarija za zajednice i povratak je obavila subvencionisanje 50 korisnika prehrambenim i higijenskim paketima u iznosu od 1,900€ na osnovu zahteva manjinske zajednice. Mi smo primetili da tokom snabdevanja prehrambenim paketima nekoliko pozicija (prehrambeni artikli) fakturisane cene se ne slažu sa cenama naznačenim u ugovoru.
- Rizik** Slabo praćenje isplata od strane opštine povećava rizik da se artikli plate sa većim cenama od onih određenih ugovorom.
- Preporuka 17** Predsednik treba da osigura da se uspostave kontrole tokom izvršenja isplata, kako bi se svi artikli isplatili na osnovu ugovorenih cena.

Pitanje 17 – Subvencionisanje NVO–Srednji Prioritet

- Nalaz** U (5) pet slučajeva opština je subvencionisala NVO bez ispunjenog kriterijuma o dostavljanju izveštaja o finansijskom stanju u dve zadnje godine, predviđeno uredbom. Korisnici su: “7 Artet”, “,Rukometni Klub -Trepča” Fudbalski Klub“Trepča” “KUD AD Libitum” i “Mundësia”.
- Rizik** Nepoštovanje kriterija uredbe povećava rizik stvaranja loše prakse za buduće. U takvim slučajevima, nije sigurno da li subvencije ispunjavaju ciljeve.
- Preporuka 18** Predsednik treba da osigura da kriteriji određeni Uredbom o subvencijama se primenjuju u celini. U protivnom, subvencije ne treba da se daju.

3.6 Prihodi

Opština primenjuje niz kontrola koja se tiču prikupljanja i izveštavanja prihoda. Ipak, ima potrebe za poboljšanje na nekoliko procesa radi podrške tačnosti i potpunosti prikupljanja prihoda.

U 2015 godini je planirano da se prikupe 2,117,292€, dok su prikupljeni 1,517,742 ili 72%.

Pitanje 18 – Slabe kontrole opštinskih kirija – Visoki Prioritet

Nalaz Uprkos naše preporuke za poboljšanje upravljanja procesa kirije, slabosti se nastavljaju i ove godine:

Sa evidencija direkcije urbanizma, mi smo uzeli jedan registar za zakupce opštinske imovine. Sa testiranih uzoraka mi smo testirali 6 korisnika i tom prilikom smo našli da neplaćene obaveze tokom godina su bile 28,678€. Menadžment je preduzeo ograničene akcije da bi obavezao ove zakupce da izvrše njihove obaveze nad opštinom.

Prema registru direkcije urbanizma stoje 14 stanova za koje opština je sklopila ugovore datumom 18.03.2009 o davanju na korišćenje stana pod kirijom u vremenskom trajanju od dve godine za socijalne slučajeve sa mesečnim iznosom od 17.66€. U ugovorima se specificuje da Skupština Opštine svake 2 godine će izvršiti ponovnu procenu ekonomskog stanja porodica, sa ciljem nastavljanja/prekida validnosti ugovora, ali prema tvrdnjama osoblja opštine tako nešto nije nikad preduzeto.

Testirali smo 2 (dva) ugovora o davanju objekata pod kirijom i primetili smo da ugovorioci su imali dugove u vrednosti od 12,062€, samo za 2015 godinu. Ugovor određuje da će se lokal renovirati od strane korisnika (zakupca). Opština nije osnovala neku profesionalnu komisiju za procenu izvršenih investicija u poslovnim lokalima koje koriste zakupac. Dok do sada, korisnik nije platio nikad opštini mesečnu kiriju.

Rizik Opština primenjuje slabe kontrole inkasiranja prihoda sa imovine date na korišćenje građanima ili drugim subjektima. Uprkos mera i akcija od strane menadžmenta da zakupci izvrše njihove obaveze na osnovu ugovora, generalno, ostvarivanje prihoda sa ove kategorije u odnosu na plan ostaje na niskom nivou. Nastavljanje takvih praksi može podstaknuti i ostale dužnike da izbegavaju plaćanje kirije. Ne ostvarivanje planiranih prihoda povećava rizik neuspeha planiranih projekata sa sopstvenih prihoda.

Preporuka 19 Predsednik treba da razmotri ugovore i sporazume o kiriji, kao i postojeće procedure prikupljanja taksi i da preduzme mere za inkasiranje svih preostalih dugova od kirije. Ako to nije moguće, onda treba da se oduzima imovina data pod kirijom, i kroz javnu akciju da se daje drugim potencijalnim korisnicima koji obavljaju na vreme isplatu kirije.

Pitanje 19 - Porez na imovinu - Visoki Prioritet

- Nalaz** Opština sa poreza na imovinu za 2015 godinu je fakturisala iznos od 872,599€, dok je inkasirala samo 515,994€ ili 59% plana. Sa izvršenih testiranja poreza na imovinu, primetili smo da dugovi sa izabranih jedinica su bili 31,668€. Ukupan nagomilani dug do kraja 2015 godine za porez na imovinu je bio 4,875,320€.
- Rizik** Povećanje dugova iz godine u godinu povećava rizik da početne projekcije se ne ostvare, što se odražava i na ispunjenje ciljeva opštine u celini.
- Preporuka 20** Predsednik treba da obezbedi da se identifikuju prepreke u inkasiranju poreza na imovinu i da stvori konkretan plan sa svim pratećim merama za maksimizaciju nivoa inkasiranja sa poreza na imovinu.

Pitanje 20- Taksa za obavljanje poslovne delatnosti - Visok Prioritet

- Nalaz** Opština je teretila biznise taksama za obavljanje poslovne delatnosti u vrednosti od 262,050€, dok je inkasirala samo 18,277€ apo 7%. Opština nije pružila neku bazu podataka (program) za broj biznis, fakturisanja, inkasiranja, i dugova nad opštinom zbog prenosa podataka na novi sistem. Kao rezultat toga mi nismo bili u stanju da testiramo nijedan uzorak u ovoj kategoriji. Prema tvrdnjama službenika za takse na firmu, računi potraživanja ukupno su bili 3,075,729€.
- Rizik** Ne stavljanje u potpunosti u funkciji baze podataka (program), može rezultirati neuspehom u realnom planiranju taksi i njihovom prikupljanju na zadovoljavajući nivo. Kao posledica toga, plan prihoda može da se ne ispuni.
- Preporuka 21** Predsednik da osigura da Odeljenje Finansija izgradi bazu podataka (program) i da sistematizuje svu potrebnu informaciju o biznisima koji aktivno deluju unutar teritorije opštine. Takođe, treba da se primene efektivne mere da takse o poslovnom delovanju se inkasiraju prema periodama godine, ne zapostavljajući i ranije dugove.

Pitanje 21 - Takse sa neformalnog učenja koje se ne zasniva na uredbu - Prioritet srednji

- Nalaz** Testirali smo 3 uzoraka kod prihoda a neformalnog obrazovanja i identifikovali smo da SEŠ „Hasan Prishtina“ je nametnula kandidatima taksu registrovanja sa po 100€, 180€ i 205€ koja nije u skladu sa Administrativnim Uputstvom AU Br. 11/2011 MONT-a opštinsku uredbu br. 07/2013. Dozvoljena taksa UA i uredbom je 150€.
- Rizik** Tarife primenjene nad kandidatima u većim iznosima od dozvoljenog na osnovu AU i usvojenih uredbi Opštine su oštetili nepravedno registrirane kandidat.
- Preporuka 22** Predsednik treba da razmotri slučaj ovih isplata, i svim kandidatima koji su platili više od određenih iznosa sa AU i uredbom da se povрати novac.

3.7 Imovina i obaveze

3.7.1 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Opština još nije uspjela da ima jedan sveobuhvatan i potpun registar imovine o ne finansijskoj imovini.

Vrednost na knjigama kapitalne imovine na kraju 2015 godine je bila 26,528,969€. Uprkos tome, primećene su nekoliko slabosti, kao u nastavku:

Pitanje 22 – Ne potpuni registri opštinske imovine – Visoki Prioritet

Nalaz Opština još uvek nije uspjela da registruje zemljište i zgrade u njenom vlasništvu. Tokom testiranja mi smo primetili da zgrade, kao što su: gimnazija “Frang Bardhi”, tehnička škola “Arkitekt Sinani”, i zgrada Skupštine opštine, nisu uključeni na registar imovine;

Odlukom Br. 01/52857 predsednika opštine datuma 01.10.2014, osnovana je komisija za procenu ne finansijske imovine, ali predsednik te komisije je izveštavao da proces za overavanje i procenu imovine se nastavlja, ali nije izveštavano o obavljenom radu do sada.

Prema uredbi o upravljanju imovine zahteva se da službenik prijema registruje svu imovinu i zalihe sa vrednošću ispod 1,000€ na sistem e-imovina. Mi smo primetili da sistem e-imovine u ovoj godini je počeo da funkcioniše, ali još uvek nije potpun pošto kupovine od Direkcija obrazovanja i zdravstva se ne registruju na ovaj sistem.

Rizik Nepotpun registar imovine otežava identifikaciju imovine za potvrđivanje njihovog postojanja, kao i povećava rizik da s ona zloupotrebi, izgubi ili otuđi.

Preporuka 23 Predsednik treba da osigura da što pre komisija obavi pravilnu i potpunu procenu imovine u vlasništvu opštine, i da nadgleda rezultate procene. Takođe, da bi se imala tačna evidencija zaliha, svi ulasci/izlazi pokretne imovine sa vrednošću ispod 1,000€ da se obavi kroz sistem e-imovina.

3.7.2 Tretiranje potraživanja

Opština ima izjavljivanih na GFI značajne iznose na R /P, u vrednosti od 8,135,676€. Nedostaci u nastavku:

Pitanje 23 –Računi potraživanja–Visoki Prioritet

- Nalaz** Najveći deo ovih računa se tiču poreza na imovinu (4,875,320€), obavljanju poslovnih delatnosti ili taksi na firmu (3,075,729€), kiriji za javne zgrade i zemljište (78,511€), i lokali pod kirijom na kulturni sektor (106,116€).
- Rizik** Ne inkasiranje ovih računa može da utiče na nemogućnost opštine da u budućnosti ispuni planove troškova i budžetska planiranja.
- Preporuka 24** Predsednik treba da inicira jedan proces ponovne procene (razmatranja), gde će se analizirati svi računi u smislu zastarelosti, validnosti individualnih dugova značajnih iznosa, realnih mogućnosti za inkasiranje i sprovođenje administrativnih mera (po potrebi).

3.7.3 Tretiranje dugova

Izveštaj neplaćenih obaveza nad snabdevačima na kraju 2015 godine je bio u iznosu od 462,695€. U poređenju sa 2014 godinom, gde iznos obaveza je bio 667,000€, opština je uspela da smanji neplaćene obaveze za 204,305€, znači primećuju se tendencije poboljšanja. Takav obelodanjeni iznos sadrži sledeće netačnosti:

Pitanje 24 - Nepotpuno obelodanjivanje obaveza i neisplata računa u vremenskom roku–Visoki Prioritet

- Nalaz** Izveštaj obaveza nije bio tačan pošto u njemu nisu uključeni i 37,369€ ugovornih obaveza koje opština duguje nastavnicima pošto nije uspela da ih uključi na redovni platni spisak.
- Mi smo testirali neplaćene račune koji su izveštavani kao dugovi u Ministarstvu Finansija i zaključili smo da u nekoliko slučajeva opština nije ispunila obaveze unutar predviđenog roka od 30 dana, dok neki od njih su još od 2014 godine.
- Rizik** Neuspesi plaćanja obaveza nastavnicima i drugim snabdevačima, povećava rizik da planovi troškova se ne mogu ispuniti za plaćanje ovih obaveza sa jedne strane, i potencijalnih sudskih tužbi sa druge strane.
- Preporuka 25** Da bi izbegao otvaranje sudskih parnica i direktnog izvršenja isplata od strane Trezora, predsednik treba da pažljivo tretira ovu situaciju, i da preduzme potrebne mere da planira budžet za izvršenje dugova nad snabdevačima i nastavnicima kao i da sprečava stupanje u nove obaveze bez prethodnog obavezivanja sredstava.

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na albanskom jeziku.

Dodatak I: Pristup i metodologija revizije

Odgovornost Revizora i onih koji su odgovorni za upravljanje su detaljno prikazani u Mišljenju koje je utvrđeno u poglavlju 1.2 ovog izveštaja.

Dok je mišljenje revizije ključni rezultat našeg rada, ovaj izveštaj odražava celovitost našeg rada s posebnim fokusom i na Pitanja Upravljanja uključujući i Finansijsko Upravljanje i Kontrolu. Ovo poslednje se zasniva u našem širem programu revizije usklađenosti koja se zasniva na riziku.

Opšti sažetak ima za cilj da prikaže glavne nalaze revizije i ključne akcije za koje se Predsednik Opštine treba osigurati da su preduzete zarad adresiranja identifikovanih slabosti upravljanja/kontrole.

Detaljni izveštaj pruža opšti sažetak nalaza naše revizije sa posebnim naglaskom na utvrđivanje razloga nalaza revizije i za pružanje odgovarajućih preporuka za njihovo adresiranje. Da bi bio potpuniji, mi smo uključili identifikovana pitanja tokom predrevizije tamo gde je to bilo relevantno. Naši nalazi su definisani kao:

Visokog prioriteta - Pitanja koja se ukoliko ne adresiraju mogu rezultirati na materijalne slabosti u unutrašnjoj kontroli i gde preduzeta akcija će pružiti mogućnost za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola; i

Srednjeg prioriteta - Pitanja koja mogu i da ne rezultiraju materijalnim slabosti, ali gde će preduzeta akcija takođe pružiti mogućnost za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola.

Nalazi koji se smatraju niskog prioriteta su izveštavana posebno finansijskom osoblju.

Naše procedure su uključile jedan pregled unutrašnjih kontrola i sistema računovodstva i supstancijalne testove pridružene njima samo u onoj meri koje se smatraju potrebnim za efikasno izvršenje revizije. Nalazi revizije ne treba da se smatraju kao da predstavljaju jednu sveobuhvatnu izjavu svih slabosti koje postoje, ili svih poboljšanja koje mogu da se izvrše na sistemima i procedurama koje su funkcionalne.

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane KGR

(odlomak od MSVIR 200)

Oblik mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom “Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora”.

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorski izveštaj

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorski izveštaj ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka. Revizori mogu izdati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije na mišljenje revizora

152. Odluka u vezi sa vrstom modifikovanog mišljenja revizije je prikladno u zavisnosti od:

- Prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji materijalno pogrešno prikazivani ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, moglo je doći do pogrešnog materijalnog prikazivanja; i
- Sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorski izveštaj

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će uključiti jedan paragraf o Naglašavanju Pitanja u revizorski izveštaj. Naglašavanje Pitanja će se odnositi na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o Naglašavanju Pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da se koristi naslov "Naglašavanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se naglašava i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na naglašeno pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodno komuniciranje jednog pitanja, osim one koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi pasus sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj pasus treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak III: Preporuke iz prethodne godine

Komponenti i Auditimit	Date preporuke	sprovođene	Adresirane ali ne sprovođene	Ne adresirane
Finansijski izveštaji	Predsednik treba da obezbedi da plan za izradu GFI 2015 godine formalno adresira sve zahteve koji se tiču kvaliteta informacija. Izjava data od predsednika i Glavnog Finansijskog Službenika ne sme da se dostavi pre obavljanja završnog pregleda od strane menadžmenta na nacrt GFI.		Delimično Na GFI i ove godine je bilo grešaka na prikazanim stavkama (vidi deo 1.4)	
Pogrešne klasifikacije	Da bi se izbeglo pogrešno predstavljanje troškova po ekonomskim kategorijama, predsednik treba da obezbedi da su preduzete sve akcije, de se budžetski troškovi i registracija troškova, bude striktno prema budžetskim podelama i prema adekvatnim ekonomskim kodovima			Ne
(Obelodanjivanje imovine)	Predsednik treba da osigurava nastavak procesa registracije celokupne imovine, gde ključnu ulogu u tom procesu mora imati Odeljenje Katastra, obezbeđujući/pružanjem svih podataka o javnoj imovini u vlasništvu opštine. Kasnije, mi predlažemo da posebna komisija treba da izvrši procenu i da preda službeniku imovine, da bi uradio odgovarajuće registracije u sistem ISFUK (modul imovina). Da osposobi upotrebu modula E-imovina da bi potvrdio tačnost i potpunost celokupne imovine. Sve aktivnosti treba da se završe pre dostavljanja GFI 2015 godine		Delimično Započeto je sa registriranjima za investicije u toku, započeto je sa stavljanjem u funkciji sistema E-imovina.	

Preporuke iz prethodne godine	Predsednik treba da inicira analizu uzroka i razloga koji stoje iza ne adresiranih preporuka revizije. Treba da se izradi jedan akcioni plan za adresiranje preporuka ovog izveštaja do 31 Jula 2015 godine, i da utvrdi sve akcije, odgovorno osoblje i vremenski okvir unutar kojeg će se sprovoditi plan. Predlažemo direktno praćenje procesa od strane predsednika		Delimično Neke od preporuka nisu sprovedene.	
Dobro upravljanje	Predsednik treba da osigura bolji nadzor i sistematično nadgledanje budžetske performanse i to na mesečnim osnovama. Da identifikuje i adresira prepreke za poboljšanje nivoa izvršenja budžeta i efikasno korišćenje sopstvenih prihoda i donacija. Ako početne budžetske pretpostavke nisu tačne, ovo treba pregledati u pozicije završnog budžeta. Štaviše, treba da se adresiraju razlozi koji stoje iza ne usaglašavanja između planiranja i sadašnjih troškova		Delimično.	
Buxheti	Slabosti u planiranju i izvršenju budžeta smanjuju efikasnost planova opštine i rezultiraće ne postizanjem određenih ciljeva. Sadašnji nivo izvršenja može dovesti do smanjenja državnih grantova i finansiranje obaveza tekuće godine sa budžetom naredne godine. Korišćenje donacija manjeg obima, može dovesti do toga da donatori ne pružaju donacije u narednim godinama. Ne korišćenje sopstvenih prihoda mogu dovesti do kašnjenja u realizaciji projekata finansirana od ovog izvora.		Delimično	

<p>Prihodi</p>	<p>Predsednik treba da inicira preispitivanje svih postojećih ugovora o zakupu zemljišta, lokala i stanova i da identifikuje razloge neplaćanja obaveza. Mere koje određuju vremenske rokove i odgovorna lica, treba da se predlaže u razumnom roku i da izveštavaju o postignutom napretku kod menadžmenta opštine najmanje svakih tri meseci</p> <p>Predsednik treba da inicira analizu koja stoji iza ove nedoslednosti u ovom procesu inkasiranja. Poboljšane kontrole treba da se sprovode za osiguranje da se u budućnosti planiranje, fakturisanje i naplata poreza je dobro analizirana, i da se izradi konkretan plan, koji će poboljšati procenat naplate prihoda</p> <p>Predsednik treba da uspostavi bolje kontrole za izdavanja građevinskih dozvola, obezbeđujući da se izvršavaju sve obaveze pre izdavanja dozvole</p>	<p>Da</p>		<p>Ne</p> <p>Ne</p>
<p>Troškovi kroz nabavku</p>	<p>Predsednik treba da inicira pregled razloga koji stoje iza slabih procedura nabavki, u navedenim slučajevima, i da sprovede pojačane kontrole koje osiguraju da nabavka obezbeđuje sposobnost ugovarača da završe ugovore; da administrativne zahtevi tendera su ispunjeni i da se neće primeniti kvotacija cena, osim u slučajevima kada je to neophodno. Takođe predsednik treba da obezbedi da neadekvatna klasifikacija troškova biti pregledana i takvi propusti se neće ponoviti u budućnosti</p>			<p>Ne</p>

	Predsednik treba da osigura jednu analizu razloga koji stoje iza ne praćenja zahteva za nabavku u identifikovanim slučajevima i da primeni poboljšane kontrole da bi osigurao da se slabosti na vreme identifikuju i adresiraju			Ne
Plate i dnevnice	Predsednik treba da osigura da se uvedu potrebne kontrole da bi sprečili identifikovane greške i da osigurava da prijem novih radnika bude tek onda kada su plate planirane budžetom		Delimično	
Subvencije i Transferi	Predsednik treba da osigura da su uspostavljeni kriterijumi za dodelu subvencija i kontinuirano nadgledaju sve subvencije radi osiguranja	Da		
Imovina	Predsednik treba da osigurava izradu jednog unutrašnjeg uputstva za upravljanje imovinom, gde će se razjasniti uloge i zadaci određenih službenika, koji treba da doprinesu pripremi podataka za imovinu koju treba registrirati.			Ne
Obaveze	Predsednik treba da inicira jednu analizu razloga koji stoje iza tako velikog iznosa dugova radi osiguranja da će se svi računi isplatiti u zakonskom roku		Delimično	
Unutrašnja revizija	Predsednik treba da osigura potpuno funkcionisanje Sistema Unutrašnje Revizije. Komitet Revizije treba da ojača svoj rad. JUR treba da razvija pristup zasnovan na rizik kao osnova za planiranje revizije. Preporuke se trebaju prikladno adresirati		Delimično	